

Rogaland Fylkeskommune

24.06.2021

Viser til søknad angående detaljregulering for del av Fiskarvik, Eigersund

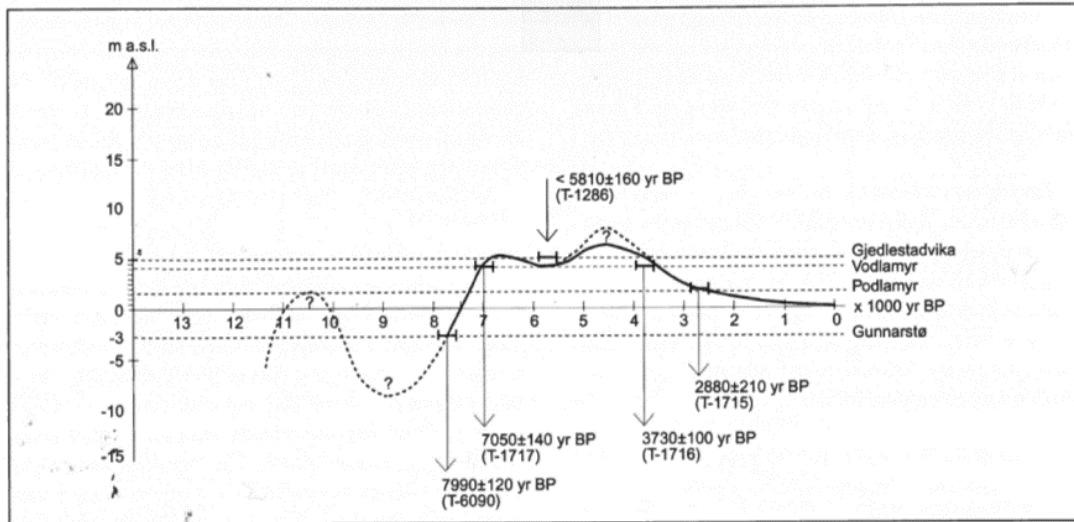
Om vår rolle

Stavanger maritime museum (Smm) skal som fag- og forvaltningsmyndighet etter kulturminneloven ta stilling til automatisk freda kulturminner og vernede skipsfunn i sjø og vassdrag som berøres av omsøkt tiltak eller plan.

Stavanger maritime museum har myndighet til å kreve å få gjennomføre arkeologisk registreringer. Hensikten med registreringen vil være å undersøke om tiltaket/planen kommer i konflikt med freda kulturminner og verna skipsfunn, jf. lov om kulturminner av 9. juni 1978 nr. 50 §§ 8, 9, 10 og 14. Kostnader i forbindelse med arkeologisk registrering må iht. § 10 bæres av tiltakshaver.

Potensialvurdering

Det omsøkte sjøarealet er en del av et område med rik maritim historie og ble i 2005 vurdert av Smm til å ha potensiale for funn av fredede kulturminner under vann. I forbindelse med reguleringsplanen for Fiskarvik i 2005 ble det derfor gjennomført en marinarkeologisk registrering, men til tross for potensiale ble det ikke gjort noen funn med unntak av et vrak trolig datert til første halvdel av 1900-tallet. I forbindelse med tilsendt sak har Smm i midlertidig vurdert saken på nytt, og sett at undersøkelsen i 2005 ikke har tatt høyde for endringene i havnivået siden steinalderen. Dette er forskning som ble publisert året etter av (Prøsch-Danielsen, 2006). Prøsch-Danielsens forskning viste at havet rundt Eigersund og i Vest-Agder sto i en periode av eldre steinalder lavere enn dagens vannstand. Det betyr at disse boplassene ved sjøen ble oversvømt i slutten av eldre steinalder. Noen eksemplarer på steinalderfunn under vann har dukket opp i Vest-Agder, men så langt ingen slike druknede boplasser ble funnet i Rogaland. Strandlinjekurvene for Eigerøy viser at havnivået ved ca. 10.000 år BP sto på -3 meter og at havnivået kan ha sunket til omkring -8 til -9 meter før det økte til 3 meter 8.000 BP (Figur 1). Grunne, beskyttede sjøområder i Eigersund, slik som ved Fiskarvika, er plasser hvor det er potensial for funn av strandbunden steinalderbosetning ved den forhistoriske vannkanten som i dag ligger under vann. I tillegg har dette området en relativt svovelholdig bunn og tilløp fra ferskvann, derfor kan bevaringsforholdene være spesielt gode.

Figur 1: Strandlinjediagram for Eigerøy. Høyde over havet sammenliknet med dagens vannstand ligger langs m.a.s.l.-aksen, mens årtusen før oss (before present) står langs BP linjen. Figur etter Prøsch-Danielsen, L., 2006, Sea-level studies along the coast of southwestern Norway, with emphasis on three short-lived Holocene marine events., AmS-Skrifter 20, 1-94).

Vår uttale

På bakgrunn av potensialvurderingen kan vi allerede nå varsle at det er aktuelt å kreve gjennomføring av en arkeologisk registrering på grunn av potensialet for hittil ukjente §4 automatisk freda kulturminner og §14 skipsfunn innenfor det varslede planområdet. Hensikten med marinarkeologiske registreringer er å avklare forholdet til skipsfunn og automatisk freda kulturminner før vi kan gi vår uttalelse til planen. Kravet vil først kunne bli reist når planen kommer på offentlig ettersyn. Vi anbefaler forslagsstiller å få gjennomført registreringen på et tidligere tidspunkt slik at kulturminnehensynet kan ivaretas hensiktsmessig, og slik at planstiller får forutsigbarhet i planleggingen.

For planens sjøareal vil undersøkelsene bestå av visuell inspeksjon og dykking i to dager. Kost og losji er lagt inn i budsjettet for to dager og en natts overnatting for 4 personer. For en 2 dagers undersøkelse vil kostnaden ligge på 121.348 kr eks mva. Da er 16.000 kr forbeholdt naturvitenskapelige undersøkelser. Vi minner om at dette er et maksimumsbudsjett og at det kun faktureres for faktiske utgifter og medgått tid.

Den marinarkeologiske undersøkelsen kan ikke settes i gang før vi har mottatt skriftlig aksept på kostnadene i det vedlagte budsjettet. Vi ber planstiller ta kontakt med oss på et tidlig tidspunkt for å avklare rammer og tidspunkt for den marinarkeologiske registreringen.

Kommentar til budsjett

Stavanger maritime museum har satt opp et budsjett for feltundersøkelse. Undersøkelsene består i en arkeologisk registrering av sjøbunnen. Ved feltarbeid med dykking vil museet bruke fire dykkere med tilstrekkelig kvalifikasjoner og sertifisering innen arkeologi og dykking. Dykkerne vil være ansatt av museet, og museet vil ha arbeidsgiver- og HMS-ansvar for personalet under feltarbeidet. Riksantikvaren har, i henhold til gjeldende retningslinjer, pålagt tiltakshaver å dekke utgiftene til undersøkelsen. For mer informasjon om budsjettet og arkeologiske registreringer vises det til Riksantikvarens skrift om «Retningslinjer for gjennomføring av undersøkelsesplikten og budsjettering av arkeologiske registreringer i henhold til kulturminneloven §9, jf. §10». Den er tilgjengelig på www.ra.no.

Dykketillegg

Benytter sats for NIVA og de fem marinarkeologiske forvaltningsmuseene. Satsen er kr 720,- per dykkedag.

Sosiale utgifter

Inkluderer pensjonsinnskudd, arbeidsgiveravgift, feriepengeravsetning og forsikring. Satsen er 60% av direkte lønnsutgifter.

Overhead

Benytter sats i samsvar med de fem marinarkeologiske forvaltningsmuseene. Satsen er 60% av lønnsrelaterte utgifter + sosiale utgifter.

Kost og losji

Benytter satser fra statens reiseregulativ. Det er budsjettert med hotellovernatting, men ofte er det mulig å finne andre alternativ.

Forbruksmateriell og utstyr

Dette utgjør 15% av direkte lønnskostnader tillagt sosiale utgifter og indirekte kostnader. Dekker nødvendig utstyr og forbruksmateriell som dykkerutstyr og båt.

Uforutsette utgifter

Ved vesentlige uforutsette forhold vil det utarbeides nytt budsjett for registreringene.

Kostnadsjustering

Ved lønnsoppgjør vil timesprisen justeres. Lønnsoppgjør gjennomføres i løpet av høsten hvert år.

Vennlig hilsen

Selma Johanne Lauvland, marinarkeolog